

Žiedinės ekonomikos reglamentavimas Lietuvoje ir paramos plastiko perdirbimui galimybės

Virginija Vingrienė
Aplinkos ministerija
Atliekų politikos grupė

ŽIEDINĖS EKONOMIKOS IŠŠŪKIS – ESMINIS LIETUVOS EKONOMIKOS POKYTIS (2030)

Mažiau išteklių

Mažiau atliekų

Mažiau taršos

Nepriklausomybė nuo žaliavų rinkų

Mažiau išlaidų!

Atliekų prevencija

Atliekų pakartotinis naudojimas

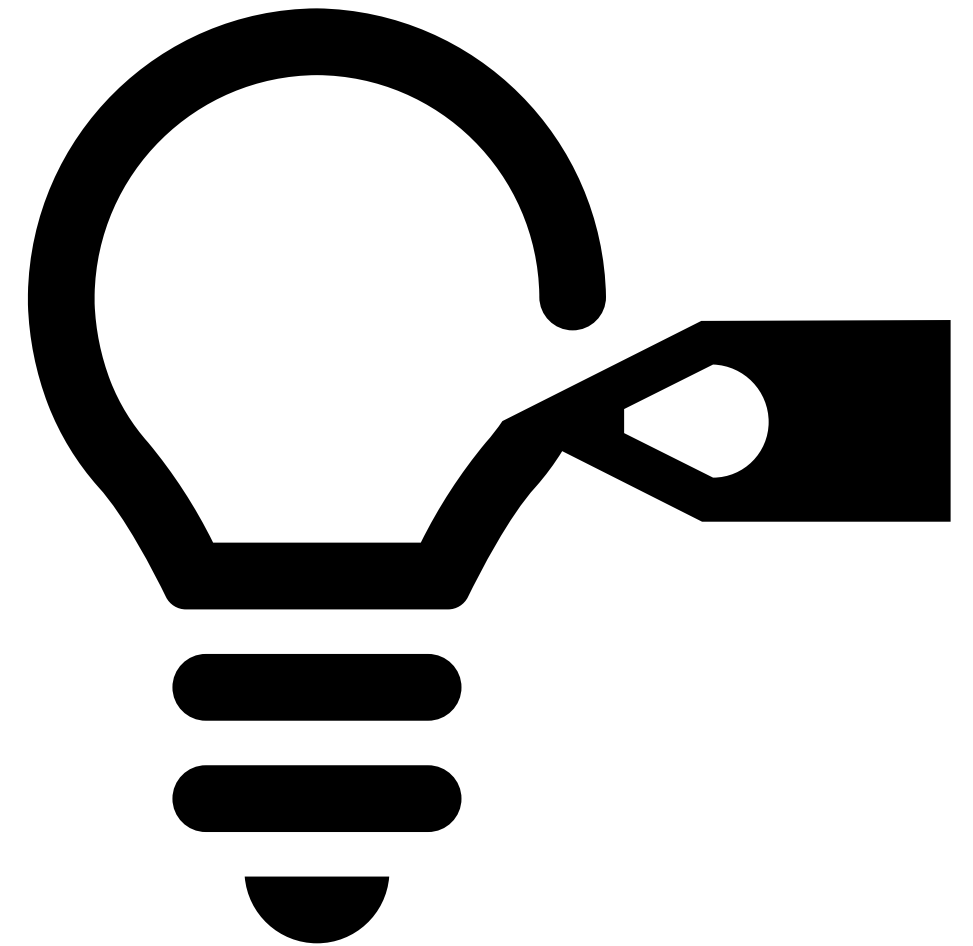
Atliekų perdirbimas, įskaitant kompostavimą (60%)

Atliekų deginimas energijai

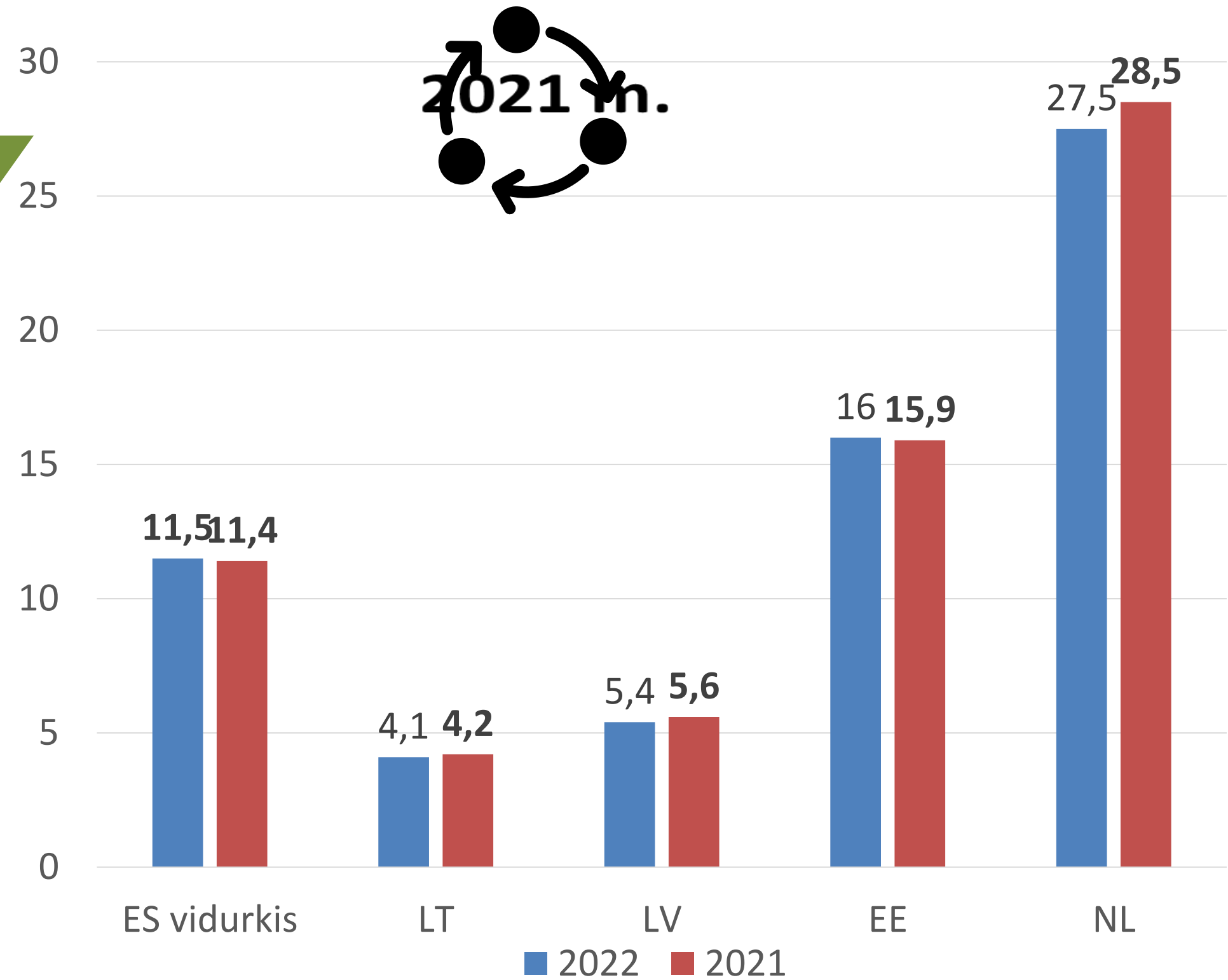
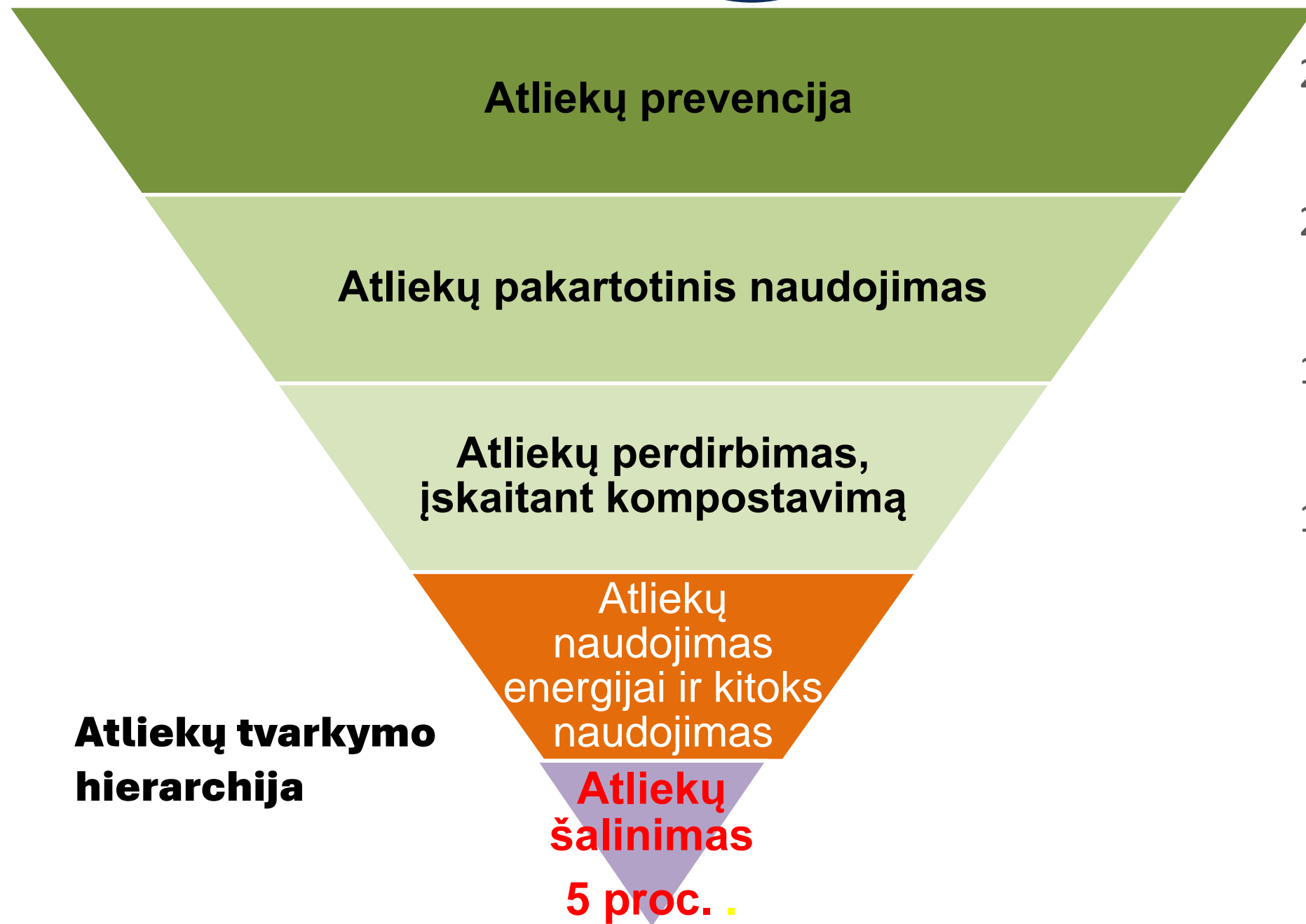
**Šalinimas
5 proc.**

VIZIJA

**Žiedinė ekonomika –
esminė pertvarkos
ašis – esminis
ekonominis pokytis –
transformacija iš
linijinės
ekonomikos.**

SIEKIS - 2025 METAIS ANTRINIŲ ŽALIAVŲ PANAUDOJIMO (ŽIEDIŠKUMO) INDEKSAS NE MAŽESNIS UŽ ES VIDURKĮ (2022 M. – 11,5 PROC.).

KO DAR SIEKIAME?

Atliekų kiekis
realiam BVP
vienetui (t/mln.
Eur) – 90
(2030 m.)

Viešieji žalieji
pirkimai – 100%
(2023 m.)

Paruoštų pakartotinai
naudoti ir perdirbti
komunalinių atliekų –
60% (2030 m.)

Žalioji statyba –
50% iš organinių
medžiagų 2024
m.

LIETUVOS PERĖJIMO PRIE ŽIEIDINĖS EKONOMIKOS IKI 2035 M. GAIRĖS PATVIRTINTOS 2023-06-21 LRV PROTOKOLINIŲ SPRENDIMU

SUSIJUSIOS (APJUNGIAMOS) STRATEGIJOS:

- Nacionalinis pažangos planas
- Nacionalinė klimato kaitos valdymo darbotvarkė
- Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas 2021-2030 m.
- Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo planas
- Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė „Naujos kartos Lietuva“
- Žiedinės Ekonomikos Kelrodis (ŽEK)
- Lietuvos pramonės skaitmeninimo kelrodis
- Pramonės integracijos į Europos vertės grandines kelrodis
- Ilgalaikė renovacijos strategija
- Lietuvos transporto infrastruktūros plėtros planas
- LŽŪKP 2023–2027 m. strateginis planas

GAIRĖS, NAUJO POBŪDŽIO EKONOMIKOS KRYPČIAI, GRĮSTOS:

aplinkai draugiška **gamyba**,

efektyviu išteklių naudojimu,

tvariu ekonomikos augimu,

inovatyviomis technologijomis,

konkurencigumu,

naujomis darbo vietomis,

mažėjančiu neigiamu poveikiu aplinkai,

optimaliu vartojimu,

atliekų mažinimu.

**PRIEMONĒS
TIKSLAMS PASIEKTI
(60)**

ŽIEDINĖ PRAMONĖ

- **Potencialių investuotojų analizė**
- **Žinių ir sprendimų keitimosi platforma („Industry 4.0 Lab“)**
- **Antrinių žaliavų naudojimo skatinimas**
- **Taršių technologijų keitimas mažiau taršiomis**
- **Aplinkai palankūs produktai**
- **Įmonių perėjimo link žiedinės ekonomikos skatinimas**
- **Skaitmeninių žiedinių technologijų skatinimas**
- **Atliekų kiekį mažinantys, antrines žaliavas naudojantys, perdirbamumą didinantys technologiniai sprendimai**

ŽIEDINĖ STATYBA

- Ilgalaikė Žiedinės statybos darbotvarkė
- SGC modeliavimo sistema
- Produktų poveikio aplinkai deklaracija
- Organinių ir atsinaujinančių modulių naudojimo pilotiniai projektai
- Daugiabučių, viešųjų pastatų, individualių namų atnaujinimas

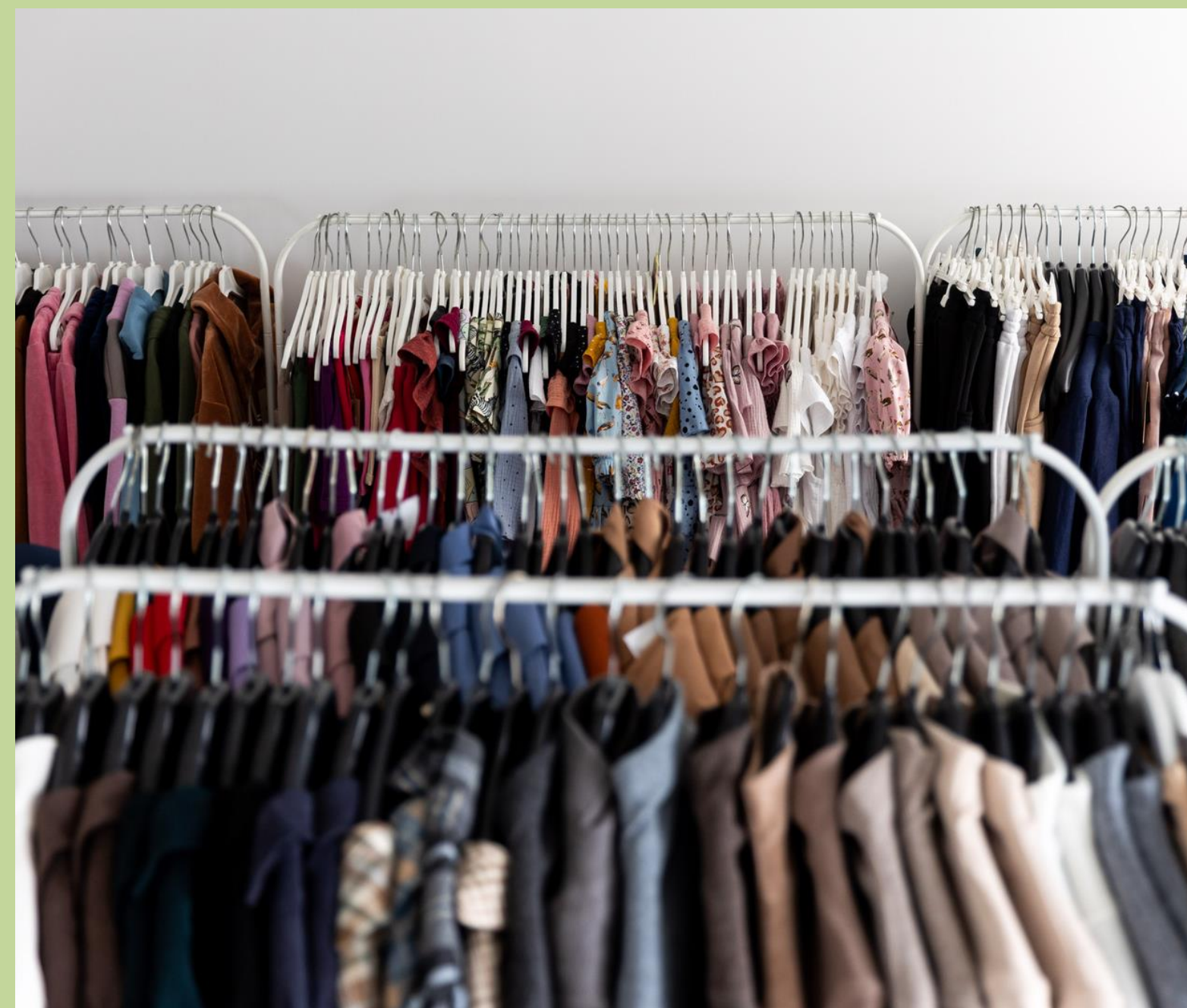
ŽIEDIŠKAS TRANSPORTAS

- **Viešojo transporto parkų atnaujinimas**
- **Troleibusų parkų Kaune ir Vilniuje plėtra**
- **Viešojo transporto patrauklumas**
- **Transporto paslaugų gyventojams inovacijos**
- **Dviračių infrastruktūros plėtra**
- **Dviračių remonto paslaugų finansavimas**

ŽIEDINIS VARTOJIMAS

- **Atliekų rūšiavimo informacijos sklaida**
- **Kampanijos rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus**
- **Maisto švaistymo prevencijos kampanijos**
- **Paskata prekybai naudotais daiktais, jų taisymui**
- **Pakartotinis pakuočių naudojimas**
- **Galimybė prekybos vietose gražinti/įsigyti nepanaudotus likučius**
- **Dalijimosi daiktais stotelių plėtra**

FINANSIMĖ PARAMA PLASTIKO PERDIRBIMUI

+

○

PARAMA ATLIEKŲ PERDIRBIMUI IR ANTRINIŲ ŽALIAVŲ NAUDOJIMUI

	Perdirbimo pajėgumai (t)	Perdirbtos atliekos (t)	Paramos suma (tūkst. EUR)	Finansavimo šaltinis	Pareiškėjai	Kvietimai	Įgyvendinimas
Tekstilei	17 000	10 200	10 200	IP	Atliekų tvarkytojai	2024 (II)	2025 (II) - 2028 (II)
			10 200	Privačios			
Plastikui	28 000	15 800	16 800	IP	Atliekų tvarkytojai	2024 (II)	2025 (II) - 2028 (II)
			16 800	Privačios			
Žaliosioms atliekoms	20 000	12 000	20 400	IP	RATC)	2023 (IV)	2024 (III-2027 II)
			3 600	Privačios			
Maisto ir virtuvės atliekoms	63 214	37 929	24 400	IP	RATC	2023 (IV)	2024 (III-2027 II)
			4 305	Privačios			
Komunalinių atliekų paruošimo perdirbti ir (ar) perdirbimo modernizavimui, plėtrai, naujų įrenginių diegimui	5 įmonėms	8 080	13 900	VB	Atliekų tvarkytojai	2024 (III)	2025(IV)–2028 (III)
			13 900	Privačios			
Technologijoms naudoti daugiau antrinių žaliavų	4 įmonėms		11 900	VB	Pramonės įmonės	2024 (IV)	2026 (I) – 2028 (IV)
			11 900	Privačios			

PARAMA PLASTIKO ATLIEKŲ PERDIRBIMO PAJĖGUMŲ PLĖTRAI

PRADŽIA	PABAIGA	ADMINISTRUOJA	Paramos gavėjai	SUMA TŪKST. EUR	ŠALTINIAI
2025 III ketv.	2028 II ketv.	CPVA	Atliekų tvarkytojai	16 800	ES Struktūrinių fondų lėšos (IP)

SĚKMĚ = IŠŠŪKLAI → GALIMYBĖS

ARTIMIAUSIŲ PLANŲ VIZIJA

**Darbo grupė žiedinė
ekonomikos įgyvendinimui:
2024 m. I ketv.**

**Įgyvendinimo / veiksmų
planas:
2024 m. II ketv.**

**Institucijos, atsakingos už
žiedinės ekonomikos
stebėseną ir stebėsenos
sistemos modeliavimą:
2024 m. III-IV ketv.**

Ačiū už dėmesį!